

OBČASNÍK ČLOVĚK V TÍSNI PLZEŇSKÝ KRAJ

SLOVO ÚVODEM

Vážení čtenáři,
v loňském vydání občasníku jsem v souvislosti se zavedením bezplatného jízdného pro děti do 15 let v plzeňské hromadné dopravě připomínal, že se ještě mnoho let budeme potýkat s dětskými exekucemi vzniklými před tímto rozhodnutím. Nedoufal jsem, že se nám za půl roku podaří téma dětských dluhů zdvihnout natolik, že mnoho klíčových politiků, z nichž mnozí tento problém roky zlehčovali či přehlíželi, nahlédne jeho společenskou nepřijatelnost. Díky kampani

Zadlužené děti a řadě jednání se to naší organizaci letos na jaře konečně podařilo! K městům, která se vlivem kampaně rozhodla s dětskými exekucemi skoncovat, se přidala i Plzeň. Nepamatuji si obdobnou potěšující zprávu! Zatím se však jedná pouze o deklarované odhodlání Rady města zaúkolovat svůj podnik, aby exekuce zastavil, a porozhlédnout se na dalších místech, jestli i zde nebyly zadžovány děti. Až následující měsíce ukáží, zda se tak skutečně stane. Během nich zamýšlíme posvítit si i na další instituce veřejné správy, aby v tom odpouštění krajské město nezůstalo osamoceno.

Posílání dětí do exekucí je příkladnou ukázkou uvažování mnoha představitelů veřejné moci, s nimiž jsou lidé v nouzi i pracovníci a pracovníci pomáhajících profesí

nezřídka konfrontováni. Projevuje se touhou vychovávat a trestat namísto toho, aby sehráli svoji zákonnou roli při uspokojování potřeb obyvatel žijících na území obce. Výsledkem je naopak zhoršování sociální situace a propad části populace přetížené neúměrnými sankcemi. Obdobným příkladem bývají podmínky pro přidělování obecních bytů vytěsňující občany, kteří v minulosti selhali. I v této oblasti se však blýská na lepší časy, a to jak v Plzni, tak například v Holoubkově, který se připojuje k dalším městům v kraji odmítajícím vyčkávat na plošné legislativní řešení a zavádí dobře promyšlený systém sociálního bydlení. Jsme rádi, že můžeme být u toho.

Jen tak dál!

Aleš Kavalír, ředitel pobočky

FESTIVAL JEDEN SVĚT V PLZNI I V SUŠICI

I v letošním roce jsme uspořádali za podpory řady partnerů festival dokumentárních filmů o lidských právech v Plzni a podruhé také v Sušici. Festival tentokrát přinesl téma Bezpečné blízkosti, které se zabíralo identitou a jejími podobami v globalizovaném světě 21. století. V rámci celého festivalu jsme si s diváky kladli řadu otázek. Co nás spojuje a co rozděluje? Kdo jsem? Kam patřím? Jak si můžeme být bezpečně blízko?

Projekce doplnila pestrá škála diskusí. „Nejúspěšnějším snímkem letošního roku v Plzni byl dokument #FollowMe o sociální síti Instagram. Jeho veřejnou projekci jsme dokonce přidávali a velký zájem o ni byl také v rámci školních projekcí, které v tomto roce zaznamenaly výrazný nárůst,“ přibližuje úspěšnost festivalu Andrea Vernerová, hlavní koordinátorka plzeňské části festivalu. Během 10 promítacích dnů jsme nabídli 38 školních projekcí, kte-

ré doplnilo 7 různých hostů a navštívilo je celkem 1683 studentů a žáků se svými pedagogy. Celkem jsme tak na Jednom světě v Plzni letos přivítali 3 185 diváků školních i veřejných projekcí. „Festival v Sušici se v rámci svého druhého ročníku rozrostl a nabídl během 4 dnů celkem 13 snímků a 8 debat, do kterých přijala pozvání řada velmi zajímavých hostů. Dorazil například sportovní redaktor Vojtěch Ondráček, dokumentarista Jaroslav Kratochvíl nebo aktivistka a sociální geografka Michaela Pixová,“ shrnula Sarah Huikari, koordinátorka sušické části festivalu.

Nově jsme také založili facebookové stránky www.facebook.com/jedensvetplzenasusice, kde mohou fanoušci sledovat veškeré naše festivalové dění.

Festival sice nedávno skončil, ale přípravy na další ročník už se rozvíjejí. „V současné době je možnost přihlásit své snímky do dal-

šího ročníku, a to až do konce léta. Postupně začneme také řešit partnerství. Jednak počítáme s těmi tradičními, ale uvítáme i nové způsoby spolupráce, ať už se bude jednat o mediální partnerství nebo možnosti sponzoringu od zajištění občerstvení až po finanční podporu“ upřesňuje přípravy Aleš Kavalír, ředitel pobočky Člověka v tísní v Plzeňském kraji. V Plzni nás navíc čeká ještě podzimní promítání 5 snímků z platformy Promítej i Ty! Zatím můžeme s jistotou říct, že jedním z promítaných dokumentů bude Krajina v tísní, který je určen zejména středoškolským divákům, ale neměl by si ho nechat ujít nikdo.

APLIKACE DOLOŽKOMAT ROZPOZNÁ NEZÁKONNÉ EXEKUCE A PŘIPRAVÍ NÁVRH NA JEJICH ZASTAVENÍ

V České republice je nařízeno přibližně 4,7 milionu exekucí. Řada z nich je vedena na základě smluv, které obsahují neplatné rozhodčí doložky. Přesto některé společnosti poskytující úvěry tyto nezákonné exekuce nadále vymáhají. A to nás vedlo k vyvinutí webové aplikace Doložkomat, která dokáže rozpoznat, jestli je exekuce vedena protiprávně na základě netransparent-

ní rozhodčí smlouvy. V případě, že ano, vygeneruje Doložkomat návrh na její zastavení. To dokáže u nezákonných exekucí, kdy nebyl rozhodce vybrán transparentně, jiné nezákonné situace aplikace neřeší.

Aplikaci DOLOŽKOMAT najdete na adrese www.dolozkomat.cz. Její využití je zdarma.

Pokud chcete aplikaci využít, připravte si pár informací – jméno původního věřitele v úvěrové smlouvě, rok podpisu smlouvy, datum vyhotovení rozhodčího nálezu a v některých případech ještě jméno rozhodce. A pak už je to na vyhodnocení Doložkomatu. Buď bude umět exekuci napadnout a připraví návrh na její zastavení nebo v komplikovanějším případě doporučí individuální posouzení a nabídne seznam dluhových poraden na webu www.jakprezidluhy.cz. Může se také stát, že autoři aplikace neměli k dispozici příslušné obchodní podmínky. Tehdy může pomoci je zaslat na adresu dolozkomat@dolozkomat.cz a autoři je zanalyzují a doplní do databáze, ze které aplikace čerpá.

JSME PARTNERY PROJEKTU VÍC NEŽ JEN BYDLENÍ

Mnoho jednotlivců i rodin nemůže sehnat důstojné bydlení a zákon o sociálním bydlení je v nedohlednu. Řada obcí má dlouhé čekací lhůty a přísně nastavené podmínky pro získání nájemního bydlení. Přístup k férovému pronájmu pro všechny skupiny obyvatel není vůbec samozřejmostí. Proto jsme rádi, že jsme se mohli stát partnery projektu Víc než jen bydlení, který realizuje Centrum pro komunitní práci západní Čechy.

Smyslem projektu je majitelům nemovitostí nabídnout nadstandard-

ní služby spojené s pronajímáním bytů a zároveň dát šanci na důstojné bydlení lidem, kteří na něj často vlastními silami nedosáhnou. „Získat nájemní byt v běžné čtvrti je pro většinu našich klientů zcela nemožné. V rámci projektu budeme pomáhat nejen s výběrem nájemníků, u kterých se domníváme, že tento typ bydlení zvládnou, ale také s jejich podporou, aby byl nájemní vztah dlouhodobě udržitelný a korektní,“ objasňuje Aleš Kavalír, ředitel pobočky Člověka v tísni v Plzeňském kraji. Důraz je mimo jiné kladen na finanční možnosti nájem-

níků, protože služba nepožaduje po spolupracujících majitelích umělé snížené nájemné, ale respektuje ceny v místě a čase obvyklé.

Víc než jen bydlení nabízí pronajímatelům nemovitostí sociálně odpovědné realitní služby a svým názvem apeluje na to, aby chom slušné bydlení vnímali jako základní předpoklad pro každého. Další informace o projektu najdete na www.vicnezjenbydleni.cz.

PALEC NAHORU

Dáváme palec nahoru představitelům města Plzeň za to, že se postavili čelem k situaci dětských dlužníků a vyzvali Dopravní podnik města Plzně k zahájení všech kroků k zastavení exekucí, včetně odpuštění příslušenství, které vznikly na pohledávkách dětí do 15 let. Speciální dík patří Michalovi Vozobulemu, náměstkovi primátora města Plzně pro oblast dopravy a životního prostředí, za jeho angažovanost v celé věci.

Palec nahoru právem patří také obci Holoubkov, která se připojila k městům v kraji, která zavádí dobře promyšlený systém sociálního bydlení i bez plošného legislativního řešení.

PALEC DOLŮ

Palec dolů od nás tentokrát dostává město Domažlice za své pravidlo při přidělování bytů, které určuje, že byt nemůže získat nikdo s dluhem vůči městu, a to po dobu 10 let od vzniku dluhu. V praxi to znamená, že žadatel o byt neprojde komisí ani v situaci, kdy dluh již uhradil. Ukázkový příklad, kdy veřejná správa raději trestá, namísto aby uspokojovala potřeby občanů, jak jí ukládá zákon.

NE VŠECHNY ZADLUŽENÉ DĚTI V PLZEŇSKÉM KRAJI MAJÍ ŠANCI SVOU SITUACI VYŘEŠIT

V dubnu jsme společně s agenturou VMLY&R spustili kampaň Zadlužené děti, která se od května objevila i v Plzeňském kraji. Kromě sociálních sítí a webové stránky www.zadluzenedeti.cz se s ní lidé mohli setkat také na několika místech v Plzni. Instalace ikonických hraček omotaných exekuční páskou doprovázená příběhy konkrétních dětí byla k vidění v horním vestibulu hlavního vlakového nádraží, v plzeňské Techmanii, Studijní a vědecké knihovně Plzeňského kraje, v Univerzitní kavárně Družba, ale zavítala také na Den pro rodinu do Domažlic.

V České republice čelí exekucím tisíce dětí a mladistvých a další desetitisíce dnes již dospělých lidí si dluhy přinesly z dětství. Jedná se zejména o pokuty za jízdu na černo, za nezaplacené poplatky za komunální odpad, dluhy v knihovně či faktury za telekomunikační služby. Cílem kampaně bylo upozornit širokou veřejnost na novelu občanského zákoníku a pozměňovací návrh insolvenčního zákona, které mohou situaci dětských dlužníků vyřešit.

NEJVÍCE DĚTÍ S EXEKUCÍ ŽIJE V PLZNI

Nejvyšší počet dětí v exekuci není zrovna prvenství, na které by mohlo být město hrdé. Většina

exekucí zde vznikla díky postupu Plzeňských městských dopravních podniků za pokuty za jízdu na černo. Rodiče, kteří o vzniklém dluhu mnohdy ani nevěděli, za děti nezaplatili pokutu a nereagovali na následnou výzvu k zaplacení a postupem času dluh narostl z nezaplacené jízdenky do řádově desetitisíců korun. „Dobrá zpráva je, že se město postavilo k této problematice čelem a vyzvalo PMDP, aby zahájily kroky vedoucí k zastavení exekucí, které vznikly na pohledávkách dětí do 15 let,“ oceňuje postoj města Aleš Kavalír, ředitel pobočky Člověka v tísní v Plzeňském kraji. „Problémem však zůstávají dluhy, které pro PMDP v letech 2010–2013 vymáhala a do daňového ráje obratem přeprodávala advokátní kancelář Volopich, Tomšíček & spol.,“ doplňuje Kavalír.

JAK JE TO V OSTATNÍCH MĚSTECH PLZEŇSKÉHO KRAJE

Podle mapy exekucí, kterou najdete na www.mapaexekuci.cz, však není Plzeň jediným městem v Plzeňském kraji, kde najdeme dětské dlužníky. Ze všech lidí v exekuci tvoří 2 % děti a mladiství také v Domažlicích, 3 % v Rokycanech, ale také v řadě dalších menších

obcí. Ve Velkém Malahově na Domažlicku či v Horní Bříze tvoří podíl dětí a mladistvých dokonce 8 % a vůbec nejvíce jich najdeme ve Starém Sedlišti na Tachovsku, dokonce 19 %. „V současné chvíli nemáme informace o tom, že by se dětské exekuce rozhodla ukončit i další města a obce našeho kraje, ale jejich postoj nás zajímá,“ konstatuje Kavalír.

NOVELA OBČANSKÉHO ZÁKONÍKU A POZMĚŇOVACÍHO NÁVRHU INSOLVENČNÍHO ZÁKONA

Dobrá zpráva je, že novelu občanského zákoníku, která počítá s tím, že dluhy dětí do 15 let by měly přecházet v okamžiku jejich vzniku na zákonné zástupce, již začátkem května podpořila vláda. Aktuálně běžící exekuce pak může pomoci vyřešit oddlužení dítěte. V současné chvíli má Poslanecká sněmovna na stole pozměňovací návrh novely insolvenčního zákona, který může děti zařadit do tzv. privilegované skupiny dlužníků, stejně jako je tomu například u starobních a invalidních důchodců. Jejich oddlužení by tak bylo možné do tří let a bez nutnosti splatit stanovenou část dluhů.

NEPOŘÁDEK VE SPISECH ZPŮSOBUJE DLUŽNÍKŮM KOMPLIKACE

Obrátila se na nás paní Ludmila, abychom jí pomohli s komunikací s exekutorským úřadem. Neseděly jí částky, neodpovídala suma stržená ze mzdy a z důchodu. Paní byla spoludlužnicí u půjčky, kterou si vzala její dcera. Vymáhání dluhu měla na starosti zpočátku exekutorka Emilie Čenovská, po ukončení jejího působení spis převzala exekutorka Marcela Petrošová. A právě nepořádek v původním spise způsobil následující komplikace.

V roce 2017 byla paní Ludmila vyzvána exekutorkou Petrošovou k zaplacení částky cca

350 000 Kč a zároveň jí bylo vyčísleno, že srážkami z její mzdy bylo dosud uhrazeno 241 000 Kč. „Tady nastává první nesrovnalost, protože i kdyby klientka na exekuci nezaplatila vůbec nic, tak dlužná částka včetně úroků by činila cca 433 000 Kč a ne téměř 600 000 Kč,“ uvádí na pravou míru výši dluhu dluhová poradkyně Andrea Vernerová. Navíc srážkami v té době bylo uhrazeno již cca o 30 000 Kč více. Exekutorskému úřadu společně doložily veškeré dokumenty a začalo prověřování. Nakonec bylo zjištěno, že některé ze srážek ne-

byly v původním spise vedeném ještě v papírové podobě vůbec evidovány. Po roce a půl spolupráce byl paní Ludmile vrácen přeplatek ve výši 19 000 Kč.

Bez aktivního přístupu dlužníků po nich exekutor může vymáhat částku vyšší, než k jaké je oprávněn. „Dlužník by se neměl spoléhat na to, že částka uváděná exekutorským úřadem je správná. Je potřeba si hlídat zaplacené splátky a schovávat doklady a v případě pochybností začít s exekutorským úřadem komunikovat,“ doporučuje Vernerová.

LEPŠÍ ŠKOLA PRO VŠECHNY. OD 16. ZÁŘÍ DO 16. ŘÍJNA ZDVOJNÁSOUJEME DARY!

Sbírka **Lepší škola pro všechny** nám umožňuje podporovat nejen vzdělávání dětí ze sociálně slabších rodin, ale nabízet i kurzy, workshopy a besedy pro jednotlivé pedagogy. Děti, kterým pomáháme, vyrůstají ve velmi obtížných podmínkách. Místo toho, aby si užívaly bezstarostné dětství, musí často čelit překážkám, které ne-

zvládnou samy překonat. Ve škole mívají potíže s prospěchem, často školní docházku předčasně ukončí a v dospělosti těžko hledají práci. Jejich rodiče mají nízké vzdělání a nedokážou je v učení podpořit. Vzdělání je jejich hlavní (ne-li jediná) příležitost, jak tento koloběh narušit. Je to jejich naděje, jak se v budoucnu vymanit z chudoby,

získat práci a neskončit v dlouhodobé nezaměstnanosti.

Díky sbírce **Lepší škola pro všechny** doučujeme děti, aby úspěšně zvládly základní školu, v předškolních klubech je připravujeme na bezproblémový vstup do školy, ale také přesvědčujeme jejich rodiče o důležitosti vzdělání.

Pomoci dětem v Česku získat šanci na lepší budoucnost mohou lidé tím, že podpoří sbírku **Lepší škola pro všechny** darem na č. ú. 25511552/0300. Navíc každý dar zaslaný od 16. září do 16. října partneři Člověka v tísní zdvojnásobí. Když lidé pošlou např. 500 Kč, partneři přidají dalších 500 Kč. Více informací o sbírce a o tom, co v Česku v oblasti vzdělávání dětí děláme, se dozvíte na www.lepsiskolaprovsechny.cz.

LEPŠÍ ŠKOLA PRO VŠECHNY

NAŠE PRÁCE V ROCE 2018 V ČÍSLECH

Celkem **38 zaměstnanců** v přímé práci:

zajistilo doučování pro **102 dětí**

Služby jsme poskytovali celkem

970 dospělým a dětem

z **95 měst a obcí** Plzeňského kraje.

Z kapacitních důvodů jsme odmítli **201 lidí** v terénních programech, **13** v rámci odborného sociálního poradenství a **8 rodin** v sociálně-aktivizační službě pro rodiny s dětmi.

pracovalo s **522 lidmi** v terénním programu

podpořilo **5 dětí** v zájmovém kroužku

pomáhalo **78 rodinám** v sociálně-aktivizační službě pro rodiny s dětmi

se věnovalo předškolnímu vzdělávání **21 dětí**

podalo **61 návrhů** na povolení oddlužení

podporovalo **34 mladistvých** v jejich návratu k nerizikovým způsobům jednání po spáchání provinění

poskytlo právní podporu a další poradenství **47 obětem** trestného činu

zrealizovalo **49 volnočasových aktivit**

poskytlo **227 lidem** odborné sociální poradenství

uspořádalo pro **17 dětí** šestidenní kurz osobnostně-sociálního rozvoje

Ale také:

se uskutečnilo **11 seminářů** zaměřených na finanční gramotnost a dluhové poradenství, bylo proškoleno **82 sociálních pracovníků** v akreditovaných kurzech dluhového poradenství.